

© Ventil 18 (2012) 2. Tiskano v Sloveniji.
Vse pravice pridržane.
© Ventil 18 (2012) 2. Printed in Slovenia.
All rights reserved.

Impresum

Internet:
www.revija-ventil.si

e-mail:
ventil@fs.uni-lj.si

ISSN 1318-7279
UDK 62-82 + 62-85 + 62-31/-33 + 681.523 (497.12)

VENTIL – revija za fluidno tehniko, avtomatizacijo
in mehatroniko
– Journal for Fluid Power, Automation
and Mechatronics

Letnik	18	Volume
Letnica	2012	Year
Številka	2	Number

Revija je skupno glasilo Slovenskega društva za fluidno tehniko in Fluidne tehnike pri Združenju kovinske industrije Gospodarske zbornice Slovenije. Izhaja šestkrat letno.

Ustanovitelja:
SDFT in GZS – ZKI-FT

Izdajatelj:
Univerza v Ljubljani, Fakulteta za strojništvo

Glavni in odgovorni urednik:
prof. dr. Janez TUŠEK

Pomočnik urednika:
mag. Anton STUŠEK

Tehnični urednik:
Roman PUTRIH

Znanstveno-strokovni svet:
izr. prof. dr. Maja ATANASJEVIČ-KUNC, FE Ljubljana
izr. prof. dr. Ivan BAJSIČ, FS Ljubljana
doc. dr. Andrej BOMBAČ, FS Ljubljana
izr. prof. dr. Peter BUTALA, FS Ljubljana
prof. dr. Alexander CZINKI, Fachhochschule
Aschaffenburg, ZR Nemčija
doc. dr. Edvard DETIČEK, FS Maribor
prof. dr. Janez DIACI, FS Ljubljana
prof. dr. Jože DUHOVNIK, FS Ljubljana
izr. prof. dr. Niko HERAKOVIČ, FS Ljubljana
mag. Franc JEROMEN, GZS – ZKI-FT
izr. prof. dr. Roman KAMNIK, FE Ljubljana
prof. dr. Peter KOPACEK, TU Dunaj, Avstrija
mag. Milan KOPAC, KLADIVAR Ziri
doc. dr. Darko LOVREC, FS Maribor
izr. prof. dr. Santiago T. PUENTE MÉNDEZ,
University of Alicante, Španija
prof. dr. Hubertus MURRENHOFF, RWTH Aachen,
ZR Nemčija
prof. dr. Takayoshi MUTO, Gifu University, Japonska
prof. dr. Gojko NIKOLIC, Univerza v Zagrebu, Hrvaška
izr. prof. dr. Dragica NOE, FS Ljubljana
doc. dr. Jože PEZDIRNIK, FS Ljubljana
Martin PIVK, univ. dipl. inž., Šola za strojništvo,
Škofja Loka
prof. dr. Alojz SLUGA, FS Ljubljana
Janez ŠKRLEČ, inž., Obrtno-podjetniška zbornica
Slovenije
prof. dr. Brane ŠIROK, FS Ljubljana
prof. dr. Janez TUŠEK, FS Ljubljana
prof. dr. Hironao YAMADA, Gifu University, Japonska

Oblikovanje naslovnice:
Miloš NAROBÉ

Oblikovanje oglasov:
Narobe Studio

Lektoriranje:
Marjeta HUMAR, prof., Paul McGuiness

Računalniška obdelava in grafična priprava za tisk:
LITTEA PICTA, d.o.o., Ljubljana

Tisk:
LITTEA PICTA, d.o.o., Ljubljana

Marketing in distribucija:
Roman PUTRIH

Naslov izdajatelja in uredništva:
UL, Fakulteta za strojništvo – Uredništvo revije VENTIL
Aškerčeva 6, POB 394, 1000 Ljubljana
Telefon: + (0) 1 4771-704, faks: + (0) 1 2518-567 in
+ (0) 1 4771-772

Naklada:
2 000 izvodov

Cena:
4,00 EUR – letna naročnina 24,00 EUR

Revijo sofinancira Javna agencija za knjigo Republike
Slovenije (JAKRS).

Revija Ventil je indeksirana v podatkovni bazi INSPEC.

Na podlagi 25. člena Zakona o davku na dodano
vrednost spada revija med izdelke, za katere se plačuje
8,5-odstotni davek na dodano vrednost.

Ali bomo (smo) v Sloveniji (formalno) preveč izobraženi?

Pred nedavnim smo v enem izmed naših dnevnikov prebrali novico, da v nemški industriji primanjkuje 67.000 srednješolskega tehnično izobraženega kadra. V idrijskem industrijskem bazenu že nekaj časa velja, da podjetja s področja strojništva lažje dobijo v službo inženirja kot tehnika in še najtežje orodjarja ali poklicno izobraženega kovinarja. Podobno velja tudi za nekatere druge industrijsko razvite dele Slovenije.

To sta prav gotovo novici, nad katerimi bi se morali vsi načrtovalci državne šolske politike krepko zamisliti.

Ali to pomeni, da imamo v Sloveniji že preveč inženirjev tehnične stroke? Ne, to prav gotovo ne drži, saj inženirjev nimamo brezposelnih in jih celo primanjkuje, drži pa, da imamo preveč izobraženih družboslovcev in drugih netehničnih poklicev.

V bivši Jugoslaviji, v sedemdesetih letih prejšnjega stoletja, je imela Slovenija med vsemi republikami najmanjši odstotek prebivalstva, ki je študiral in dokončal študij na univerzah. V celotni Evropi pa je takratna Jugoslavija imela skoraj najnižji odstotek študirajoče mladine. Po osamosvojitvi Slovenije so se te številke začele hitro spreminjati. In verjetno ni nihče pričakoval, da se bo število študirajoče mladine v tako kratkem času tako drastično povečalo. V študijskem letu 2012/13 imamo v Sloveniji več prostih vpisnih mest na fakultete in visoke ter višje šole, kot se je npr. lani rodilo vseh otrok v naši državi. To pomeni, da bomo čez dvajset let, če bo takšno stanje do takrat ostalo, imeli več prostih mest za študente, kot bo na voljo srednješolsko izobraženih dijakov.

Ali je opisana situacija nastala povsem spontano? V veliki meri lahko to potrdimo. Treba pa je takoj dodati, da so v zadnjih 20 letih šolsko politiko v naši državi vodili predvsem netehniki. Torej ljudje, ki niso razumeli slovenske strojne industrije in potreb po kadrih v teh podjetjih.

Izobrazba je v naši državi proti koncu prejšnjega stoletja stalno dobivala na veljavi, podobno velja za nazive in razne akademske naslove. To je bilo dobro. Ni pa bilo dobro, da se zadnjih 30 let sploh ni načrtovalo potrebe po poklicih v realnem življenju in da se mladine ni usmerjalo glede na potrebe trga. V tistih časih smo večkrat slišali takratne ministre, odgovorne za šolstvo, in tudi druge politike na najvišjih položajih, da naj vsak študira, za kar ima veselje in talent. To je dejansko le lepa politična floskula, ki pa je popolnoma prazna. Kako je mogoče, da nismo znali pred desetimi leti izračunati, koliko zdravnikov, zobozdravnikov, učiteljev v osnovnih šol, vzgojiteljic v vrtcih, rentgenologov, uradnikov v državni upravi, sodnikov bomo v Sloveniji potrebovali leta 2012 itd. itd.? Če bi to storili pred desetimi leti, bi bila situacija danes popolnoma drugačna. Prav gotovo ne bi bilo tako veliko izobraženih ljudi brezposelnih in v industrijskih bazenih, kot je idrijski in podobni, ne bi primanjkovalo srednješolskega tehniškega kadra.

Načrtovalci šolske politike ne vedo, da je bistvena razlika med brezposelnim inženirjem ali pa brezposelnim ekonomistom ali novinarjem. Vsak strojni ali inženir druge stroke se v industriji lahko zaposli kot tehnik ali celo kot poklicni delavec, le da pridobi nekaj praktičnih izkušenj. To se namreč v slovenski industriji tudi dogaja. Mnogo težje pa je dobiti službo za diplomirane ekonomista ali novinarja, filozofa itd.

Kaj se da tu narediti in kako situacijo spremeniti?

Kako iz opisane situacije? Slovenska strojna industrija podobno kot nemška ne more kako-vostno delovati brez celotne palete poklicev na strojniškem področju. To pomeni, da rabimo poklicno izobražene kovinarje, srednješolsko izobražene strojnike, strojne inženirje, magistre inženirje strojništva in doktorje znanosti s strojniškega področja.

Celoten izobraževalni sistem, ki smo ga v Sloveniji vpeljali v zadnjih desetletjih, prav gotovo ni bil optimalen. Prva in večja napaka je bila strojništvu narejena pred tridesetimi leti z uvedbo usmerjenega izobraževanja. Druga velika napaka je bila ustanavljanje gimnazij skoraj v vsaki vasi in ukinjanje srednjih tehničnih šol. Tretja napaka je bila uvedba bolonjskega načina študija na tehničnih fakultetah. Največja napaka od vseh pa je bila, da se je v primarnem in sekundarnem izobraževanju stalno ukinjalo predmete s področja tehnike, naravoslovja in strojništva.

Verjetno je prvi korak, da se omeji ali zaostri šolanje na gimnazijah. Drugi korak, da se ponovno uvede splošna poklicna šola za poklic kovinar. Za ustanavljanje in izvajanje pouka, predvsem praktičnega, v teh šolah bi se morala zavzeti zainteresirana podjetja. In nazadnje: srednjim tehničnim šolam bi morali povrniti nekdanjo veljavo in kakovost.

Janez Tušek